

Morální status zvířat v teorii a praxi

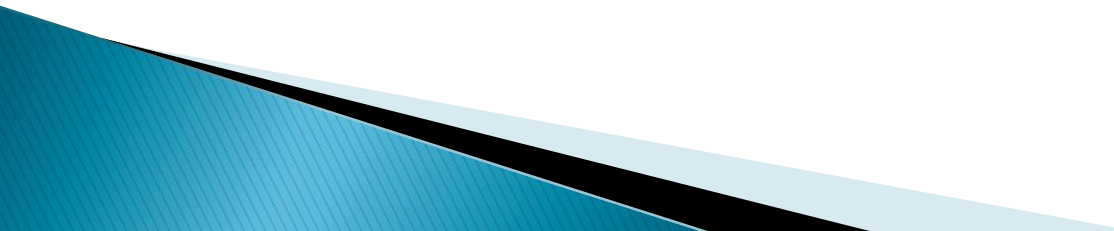
PhDr. Tereza Vandrovcová
Katedra sociologie, FF UK v Praze

Obsah

- ▶ 1) Teoretické přístupy
 - Utilitarismus, painismus, rightismus...

 - ▶ 2) Sociologicko–historické příčiny zvyšování morálního statusu zvířat
 - Civilizovanost, postmaterialismus, pokrok přír. věd

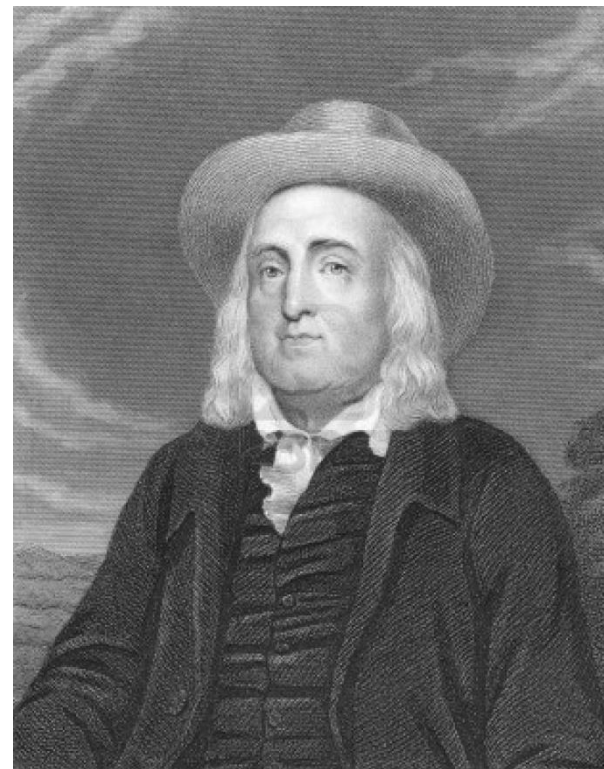
 - ▶ 3) Překážky uplatnění práv zvířat v praxi
 - Domnělá nutnost, nižší morální status některých zvířat, zakrývání etických problémů, objektifikace
-

Uvedení do problematiky

- ▶ Etika = filosofická disciplína, která se zabývá otázkami správnosti a spravedlnosti
- ▶ Morální status = záruka respektování potřeb a zájmů jedince

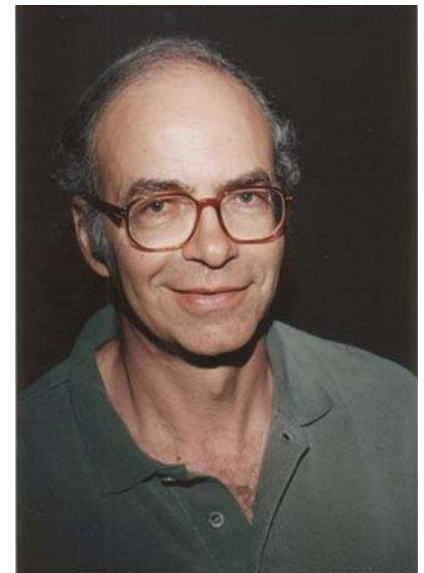
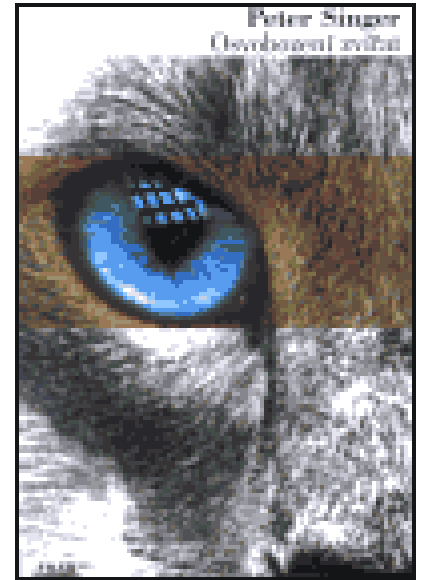
Utilitarismus

- ▶ = maximalizace užitku (utilitas)
- ▶ Jeremy Bentham (1748 – 1832)
- ▶ *The Principle of Morals and Legislation* (1789)
- ▶ „Otázkou není, Mohou myslet? ani Mohou mluvit?, ale Jsou schopna trpět?“

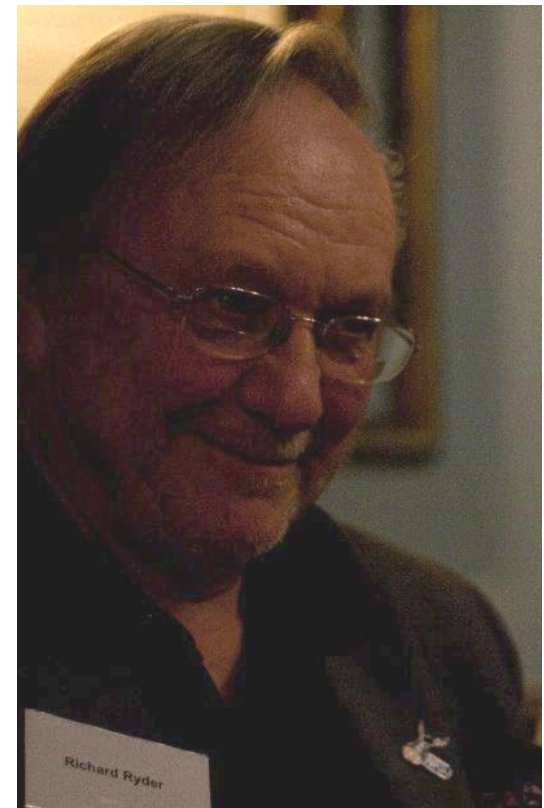
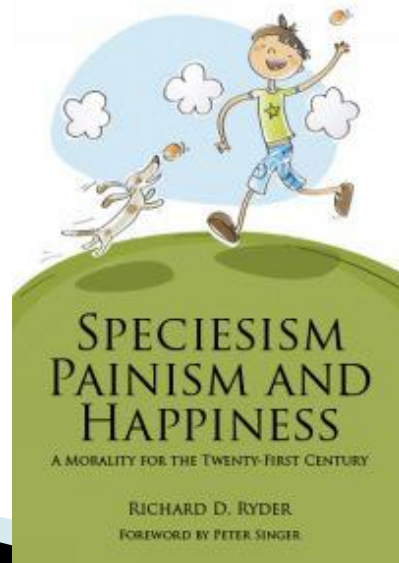
Peter Singer (*1946)

- ▶ *Animal Liberation* (1975)
- ▶ *Practical Ethics* (1979)
- ▶ Vnímavost tvora je dostatečnou podmínkou připsání morálního statusu
- ▶ Zvažování nejvyššího dobra

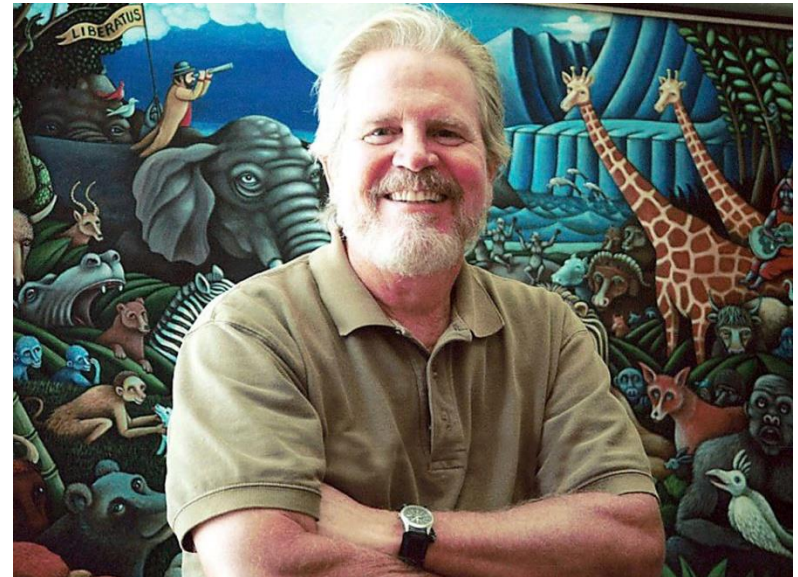
Richard D. Ryder (*1940)

- ▶ Autor termínu „speciesismus“
- ▶ Nový termín: „painismus“
 - Poupravení teorie Petera Singera
 - Utrpení ani slast se nesčítá
 - Porovnávání jen mezi jednotlivci

Tom Regan (*1938)

- ▶ „Rightismus“
- ▶ *The Case for Animal Rights* (1983)
- ▶ Subjekt života má nezadatelná práva – nelze vyvážit užitkem nikoho jiného

Andrew Linzey (*1952)

- ▶ Náboženská verze „rightismu“
- ▶ Práva daná Stvořitelem, nelze vyvážit užitkem nikoho jiného
- ▶ *Animal Theology* (1994)
- ▶ Teorie šlechtnosti
 - Odpovědnost
 - Služba
 - Vyšší se obětuje pro nižšího

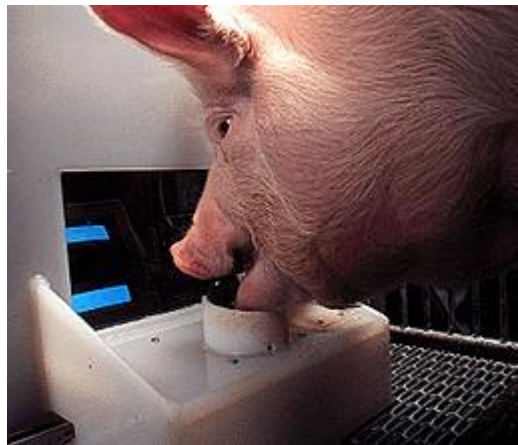
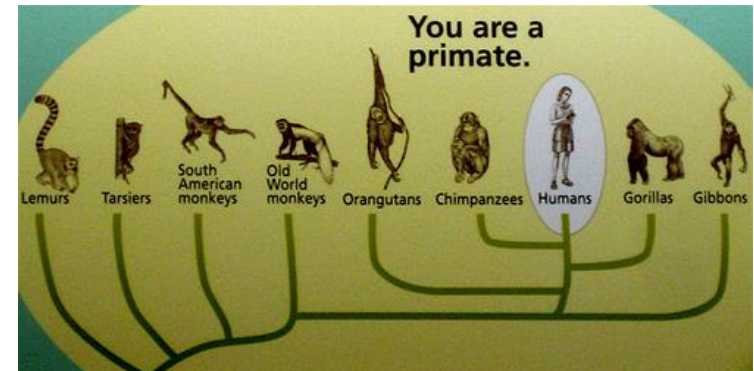
Příčiny zvyšování morálního statusu zvířat (1)

- ▶ Civilizovanost – Norbert Elias
 - Nárůst etického chování, zjemňování chování, zvýšená sebekontrola
 - Krvavé scénérie se přesouvají do pozadí
- ▶ Romantismus a postmaterialismus
 - Proměna hodnot, oceňování přírody

Příčiny zvyšování morálního statusu zvířat (2)

- ▶ Pokrok přírodních věd
 - Darwinova evoluční teorie
 - Poznatky etologie
 - *Cambridgeská deklarace o vědomí*, červenec 2012

Překážky uplatnění práv zvířat v praxi (1)

- ▶ Nižší morální status některých zvířat
 - Reálné vs. sociálně konstruované vlastnosti
 - Experiment Loughnan, S., Bastian, B., & Haslam, N. (2014). The Psychology of Eating Animals. *Current Directions in Psychological Science*, 23 (2), 104–108
 - Výjimky v zákoně pro tzv. užitková zvířata (hospodářská, pokusná)

Výjimky pro užitková zvířata

- ▶ 246/1992 Sb., § 7
- ▶ (1) **S výjimkou pokusů na pokusných zvířatech** se mohou vykonávat zásahy, které způsobují bolest, jedině po celkovém nebo místním znecitlivění zvířete osobou odborně způsobilou

- ▶ (3) (...) **znecitlivění se nepožaduje při**
 - ▶ a) **kastraci samců mladších 7 dnů u prasat a mladších 8 týdnů u skotu, ovcí, koz nebo králíků (...)**
 - ▶ b) **odrohování nebo tlumení růstu rohů u telat a kůzlat (...)**
 - ▶ e) **kauterizaci zobáků u kuřat mladších 10 dnů, která jsou určena k produkci konzumních vajec,**
 - ▶ f) **obrušování nebo odštípnutí zubů savých selat**

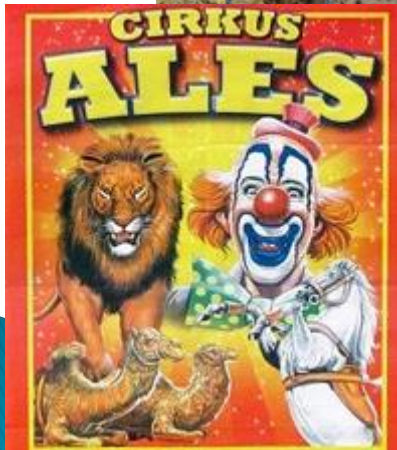
Překážky uplatnění práv zvířat v praxi (2)

- ▶ Tradice a kultura „jinak to nejde“
- ▶ Objektifikace
 - Vnímání zvířat jako anonymních jednotek
 - Ignorace jejich potřeb
- ▶ Byrokratizace
 - Štěpení odpovědnosti
- ▶ Ekonomické zájmy

Překážky uplatnění práv zvířat v praxi (3)

- ▶ Zakrývání etických problémů
 - Záměrné skrývání ze strany původců
 - Neochota realitu zakoušet
- ▶ Rigidita institucí – normalizace situace

**Stav chovu při opakovaných návštěvách
během půl roku.**

Červenec 2013

Srpen 2013

**Stav chovu při NAMÁTKOVÉ kontrole
Krajské veterinární správy.**

Věc: Opakované stížnosti Pooslaví

Vážená paní,

Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj provedla bezprostředně po obdržení kontrolu již 4 podnětů na možné porušení veterinárních předpisů v chovu skotu v Pooslaví resp. na farmách Oslavany a Nová Ves.

Vzhledem k tomu, že stížnosti mají jeden zdroj a to stránky FB např. https://fbcdn-sphotos-a-a.akamaihd.net/hphotos-ak-prn2/1075693_500476160029882_1625895281_n.jpg, lze tedy očekávat další a další stížnosti v téže věci. Rozhodl jsem se opakované namátkové kontrolní prohlídky zúčastnit osobně a mohu konstatovat, že v současné době je situace v chovu naprosto bez problémů co se týká jak dostatku krmiva, tak i dostatku stelivové slámy. Na dokreslenou připojuji i několik fotografií z kontroly.

Shrnutí

- ▶ Lepší informovanost a podpora autorit = snazší uplatnění etických přístupů vůči zvířatům

Děkuji za pozornost

- ▶ E-mail: tereza@vandrovcova.cz
- ▶ Web: Humanimal.cz

